

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering

3 juli 2025

Datum

13 mei 2025

Zaaknummer

018474183

Portefeuillehouder

P.N. Middelkoop

Onderwerp

GR IJsselmeergroep begroting 2026 en jaarstukken 2024

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de begroting GR IJsselmeergroep 2026;
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting GR IJsselmeergroep 2026;
 - a. De wetswijziging WGR van 1 juli 2022 geeft u als gemeenteraad meer legitimatie tot betrokkenheid bij de GR IJsselmeergroep. Deze betrokkenheid toont u in het kader van de Hervorming infrastructuur arbeidsmarkt die grote (financiële) gevolgen kan hebben voor Concern voor Werk;
 - b. De waarde benadrukken van een goede strategische visie voor de toekomst. Op dit moment voert de gemeente Urk een onderzoek uit (door Onderzoeksbureau Berenschot) en hierin laat u zich o.a. informeren over de positie van Urk in de samenwerking. Dit onderzoek zal de basis vormen voor de input vanuit de gemeente Urk voor de te vormen strategische toekomst van de GR IJsselmeergroep en de uitvoering door Concern voor Werk;
 - c. Aan de GR IJsselmeergroep verzoeken de strategische visie die gevormd is door de partners in de samenwerking (de gemeente Lelystad, de gemeente Noordoostpolder, de gemeente Urk en de GR IJsselmeergroep) te presenteren aan de gemeenteraad.
 - d. Aandringen dat de GR IJsselmeergroep kritisch blijft kijken naar mogelijkheden om taken efficiënter, minder of anders uit te voeren. Dit mede gezien de ongunstige financiële situatie waarin de gemeenten (en dus ook Urk) verkeren vanaf 2026.
3. Kennis te nemen van de jaarstukken GR IJsselmeergroep 2024.

Inleiding

De wet Sociale werkvoorziening maakt vanaf 2015 onderdeel uit van de Participatiewet. Alle werknemers die op 1 januari 2015 in dienst waren van het werkvoorzieningsschap behouden recht op hun WSW-dienstverband. De gemeente blijft hiervoor verantwoordelijk. De gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Urk werken voor de uitvoering hiervan samen in de GR IJsselmeergroep.

Indicatie Banenafpraak en Indicatie Beschut werk

Vanaf 2015 kan men na een beoordeling arbeidsvermogen door het UWV, of op basis van bepaalde types onderwijs, ingeschreven worden in het doelgroepenregister en krijgt men de Indicatie Banenafpraak of de Indicatie Beschut werk. Ieder jaar stroomt ongeveer 5% van de populatie uit de WSW, hiervoor komt ongeveer 1/3^e van de (nieuwe) doelgroep 'terug' als beschut werk. Met de

Indicatie Banenafpraak wordt men bemiddeld naar de reguliere arbeidsmarkt (met een loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet en verdere ondersteuning).

Wijziging gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep

Met ingang van 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) gewijzigd. De doelstelling van de wetswijziging is het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen, in het bijzonder het beter in positie brengen van de raden.

De wijzigingen waren:

- a) een actieve informatieplicht aan de raden;
- b) de termijnen en de verplichte inhoudelijke reactie op de zienswijze op de begroting etc.
- c) het al dan niet inrichten van een participatietraject.

De termijnen en de verplichte inhoudelijke reactie op de zienswijze op de begroting

Artikel 13 van de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep 2023 geeft weer dat:

1. Het bestuur ieder jaar voor 15 april een ontwerpbegroting vaststelt voor het eerstvolgende kalenderjaar;
2. Deze begroting uiterlijk op 22 april aan de raden van de gemeenten toezendt;
3. De raden kunnen voor 1 september hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen; indien zij hiervoor kiezen dan ontvangen zij hierop schriftelijk antwoord;
4. Het bestuur van de GR stelt de begroting vast voor 7 september en stuurt hiervan de gemeenten een afschrift; Indien de raden hierop een zienswijze willen indienen kan dit bij gedeputeerde staten.
5. De begroting wordt binnen twee weken, doch uiterlijk voor 15 september aan gedeputeerde staten toegezonden.

Onderzoek infrastructuur Sociaal ontwikkelbedrijven

Berenschot heeft op 7 juli 2023 een onderzoek naar Sociaal ontwikkelbedrijven gepresenteerd. Uit het onderzoek blijkt o.a. dat er nog veel inwoners met de Indicatie Banenafpraak 'aan de kant' staan en dat gemeenten onvoldoende een visie hebben op de toekomst van de Sociaal ontwikkelbedrijven. Dat in relatie tot de uitstroom WSW en de verminderde instroom Beschut werk.

Het bestuur van de GR heeft daarom de (ambtelijke) opdracht uitgezet een strategische visie te ontwikkelen. Deze opdracht is in maart 2024 vastgesteld en reeds in uitvoering.

Naar aanleiding van het onderzoek Berenschot heeft de toenmalige minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen verschillende middelen beschikbaar gesteld. Ten eerste middelen om gemeenten een visie te laten vormen op de toekomst van sociaal ontwikkelbedrijven. Ten tweede impulsmiddelen voor de periode van tien jaar om de hervorming infrastructuur arbeidsmarkt vorm te geven. Deze impulsmiddelen worden verstrekt aan de grootste partner in het samenwerkingsverband. Voor de GR IJsselmeergroep betreft dit de gemeente Lelystad.

Bij Collegebesluit van 5 maart 2025 is besloten om de (visie)middelen die aan de gemeente Urk beschikbaar zijn gesteld ter hoogte van € 60.000,00 in te zetten voor een lokaal onderzoek door onderzoeksbureau Berenschot. Voor het onderzoek zijn vier hoofdvragen geformuleerd in relatie tot de hervorming infrastructuur arbeidsmarkt:

1. Wat zijn de belangen van de gemeente Urk in de samenwerking met de GR IJsselmeergroep?
2. Wat zijn de belangen van de dienstverleningsovereenkomst met Concern voor Werk?
3. Hoe kan een (fysiek) werkcentrum Urk Werkt het 'beste' worden vorm gegeven? (ook vanuit het perspectief inkomen)

4. Verschillende scenario's weergeven op bovenstaande onderzoeksvragen.

Met de uitkomsten van het onderzoek kan de gemeente Urk een bijdrage leveren aan de nieuwe strategische visie van het ontwikkelbedrijf Concern voor Werk. Op deze wijze wordt u, de gemeenteraad van Urk in kennis gesteld van de eigen belangen (en afwegingen) in de samenwerking GR IJsselmeergroep. De uitkomsten van het onderzoek worden oktober verwacht.

De gemeente Noordoostpolder heeft reeds een onderzoek uitgevoerd en laat deze ook de basis zijn voor visie die bij moet dragen aan de strategische toekomst van het ontwikkelbedrijf.

De visies en belangen van iedere partner in de samenwerking afzonderlijk zal leiden tot een nieuwe strategische visie voor het ontwikkelbedrijf. Een nieuwe strategische visie waarin wordt ontwikkeld om de hervorming infrastructuur arbeidsmarkt vorm te geven. Door te werken op deze manier wordt recht gedaan aan de wijziging vanuit de WGR.

Doel

Bovenstaande ontwikkelingen en wijzigingen hebben tot doel de colleges en de gemeenteraden binnen de GR IJsselmeergroep procesmatig te betrekken en informeren bij het vormgeven van de inclusieve arbeidsmarkt en de plaats van het Sociaal ontwikkelbedrijf in deze keten.

Het doel tot het indienen van de zienswijze is de betrokkenheid van u, de raad bij de nieuwe strategische visie van de GR IJsselmeergroep en daarmee het sociaal ontwikkelbedrijf.

Argumenten

Begroting 2026

1. De begroting GR IJsselmeergroep is de tweede begroting die wordt vastgesteld nog voor de meicirculaire. De begroting is daarom een combinatie van inschatting, verwachtingen van ontwikkelingen en ontwikkelingen in het huidige jaar (2025). In het bestuur van de GR is afgesproken om de raden na de septembercirculaire middels een addendum op de hoogte te stellen van de eventuele wijzigingen ten opzichte van de begroting 2026. Daarom is er een herziene begroting 2024 gepresenteerd aan het bestuur van de GR IJsselmeergroep op 06 september 2024. In september 2025 zal de begroting van 2025 opnieuw door het bestuur bekeken worden.
2. De begroting 2026 sluit met een exploitatiesaldo van € nihil. Het bestuur van Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep heeft vastgesteld dat de solvabiliteitsratio (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) minimaal 27% moet zijn. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 is het eigen vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep toereikend om de tekorten te dekken. De solvabiliteitsratio zal over bovengenoemde periode naar verwachting niet in het geding komen.

Indien er zich in enig jaar de situatie voordoet dat er vanuit de gemeenten een extra bijdrage benodigd is zal deze op basis van de ingeschatte verhouding fulltime-equivalent per gemeente verdeeld worden. De verdeling van deze extra bijdrage zal voor Lelystad 50% zijn, voor Noordoostpolder 39% voor Urk 11% (inschatting 2025).

3. Subsidieresultaat
Het subsidieresultaat, het verschil tussen loonkosten en rijksbijdrage, kan per jaar sterk fluctueren als gevolg van landelijke factoren, afspraken met het ministerie over compensatie loonkosten en nieuwe wetgeving. Schommelingen in de subsidie kunnen het ene jaar leiden tot een overschot en het andere jaar tot een tekort. De resultaten van de

deelneming Concern voor Werk NV zijn de komende jaren als gevolg van bovengenoemde zaken en gewijzigde regelgeving moeilijk voorspelbaar. Voor 2026 wordt een resultaat van de deelneming verwacht van € nihil tot (licht) negatief.

4. Het exploitatieresultaat is geraamd op nihil en daarmee conform de eerder vastgestelde meerjarenraming. Het vertrouwen dat de deelnemende gemeenten, via de Gemeenschappelijke Regeling, in Concern voor Werk hebben is onlosmakelijk verbonden aan het resultaat. Het gunnen van gemeentelijke opdrachten in groenwerk, schoonmaakwerk en andere activiteiten is voorwaardelijk voor het realiseren van de taakstelling. Ook de gemeente Urk heeft een Dienstverleningsovereenkomst met Concern voor Werk voor het verrichten van activiteiten op het gebied van re-integratie, het Werkgeversservicepunt Urk Werkt en inburgering.
5. De begroting is daarnaast beoordeeld door controller Johan Zoutman en hebben voor hem geleid tot het maken van een tweetal opmerkingen. De verhouding tussen de loonkosten en de te ontvangen subsidies en de dalende gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren. Dit heeft te maken met beleid van de regering aangaande de doelgroep WSW en het eindigen van de WSW. Door natuurlijk verloop zal deze uiteindelijk worden vervangen door inwoners met de Indicatie Banenafpraak en de Indicatie Beschut Werk.
6. Concern voor Werk draait veel beter dan andere SW-bedrijven en daarvoor verdienen ze een groot compliment!

Financiën

Jaarstukken 2024

1. Op grond van de raamovereenkomst die de gemeente Urk, gemeente Lelystad en de gemeente Noordoostpolder zijn overeengekomen, en de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep betalen zij gemeentelijke de Rijksbijdrage WSW rechtstreeks door aan de GR IJsselmeergroep. De GR IJsselmeergroep zet deze middelen door aan de NV Concern voor Werk om de WSW te kunnen uitvoeren.
2. Het boekjaar 2024 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 666.000. Dit is inclusief de Rijksbijdragen WSW 2024 ten bedrage van € 592.0000. Het bestuur heeft besloten om de Rijksbijdrage daarom in een bestemmingsreserve te storten om aan te wenden voor inzet voor de doelgroepen van Concern voor Werk. Deze bestemmingsreserve zal niet worden ingezet voor het oplossen van tekorten in de toekomst en is een eenmalige actie. Volgend jaar zal het bestuur zich opnieuw buigen over de Rijksbijdrage. Dit vraagstuk zal worden meegenomen bij de vorming van een nieuwe strategische visie voor het ontwikkelbedrijf.

Het resultaat na de toevoeging komt uit op € 74.000.

3. Daarnaast verwacht de GR IJsselmeergroep eind 2025 te beschikken over een weerstandsvermogen van € 2.733.000. Het weerstandsvermogen is de laatste jaren mede opgebouwd vanuit incidentele inkomsten vanuit het Rijk. Het weerstandsvermogen wordt ingezet op risico's op te vangen. Dit gaat om economische en marktrisico's, maatschappelijke en bestuurlijke risico's en bedrijfs- en ondernemersrisico's. De GR verwacht dat er de komende jaren minder incidentele meevallers zijn en de risico's hoger. Een bestemmingsreserve behoort niet tot het weerstandsvermogen.

Indienen zienswijze

De GR IJsselmeergroep geeft in haar begroting de risico's en verwachtingen weer. Er is een voldoende weerstandsvermogen en een verwacht solvabiliteitsratio boven de afgesproken norm van 27%.

De GR IJsselmeergroep werkt momenteel aan de input vanuit het sociaal ontwikkelbedrijf voor de strategische visie voor de toekomst met het oog op het hervorming arbeidsmarkt infrastructuur.

De gemeente Urk is een eigen onderzoek gestart om de eigen belangen in de samenwerking in kaart te brengen, evenals de eigen belangen in de dienstverleningsovereenkomst en een eigen locatie Urk Werkt. De Hervorming infrastructuur arbeidsmarkt vraagt om een zienswijze die de betrokkenheid van u, de raad bij deze ontwikkelingen toont.

Bijlage

1. Begroting GR IJsselmeergroep 2026
2. Jaarstukken GR IJsselmeergroep 2024

Burgemeester en Wethouders van Urk,

B. Jaspers Faijer, burgemeester

C.J.M. Swart, gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Zaaknummer

018474183

De raad van de gemeente Urk,

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk d.d. 13 mei 2025

gezien het advies van de commissie Organisatie en Leven d.d. 10 juni 2025

besluit:

1. Kennis te nemen van de begroting GR IJsselmeergroep 2026;
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting GR IJsselmeergroep 2026;
 3. De wetswijziging WGR van 1 juli 2022 geeft u als gemeenteraad meer legitimatie tot betrokkenheid bij de GR IJsselmeergroep. Deze betrokkenheid toont u in het kader van de Hervorming infrastructuur arbeidsmarkt die grote (financiële) gevolgen kan hebben voor Concern voor Werk;
 4. De waarde benadrukken van een goede strategische visie voor de toekomst. Op dit moment voert de gemeente Urk een onderzoek uit (door Onderzoeksbureau Berenschot) en hierin laat u zich o.a. informeren over de positie van Urk in de samenwerking. Dit onderzoek zal de basis vormen voor de input vanuit de gemeente Urk voor de te vormen strategische toekomst van de GR IJsselmeergroep en de uitvoering door Concern voor Werk;
 5. Aan de GR IJsselmeergroep verzoeken de strategische visie die gevormd is door de partners in de samenwerking (de gemeente Lelystad, de gemeente Noordoostpolder, de gemeente Urk en de GR IJsselmeergroep) te presenteren aan de gemeenteraad.
 6. Aandringen dat de GR IJsselmeergroep kritisch blijft kijken naar mogelijkheden om taken efficiënter, minder of anders uit te voeren. Dit mede gezien de ongunstige financiële situatie waarin de gemeenten (en dus ook Urk) verkeren vanaf 2026.
3. Kennis te nemen van de jaarstukken GR IJsselmeergroep 2024.

Urk, 3 juli 2025,

De raad van de gemeente Urk,

de griffier,

de voorzitter,